

PhDr. Jaromír Mrňka, Ph.D.

Vědecký pracovník / Historik
Oddělení výzkumu 1938–1945
Odbor výzkumu a vzdělávání

Ústav pro studium totalitních režimů
Siwiewcova 2, 130 00 Praha 3, Česká republika, EU

č. j. -

Praha, sobota 25. srpna 2018

Věc: Posudek bakalářské práce

David SOGEL, Soužití českých a německých pracovníků Krkonošské papírny v Hostinném mezi lety 1932–1949, Univerzita Karlova, Filozofická fakulta, Ústav hospodářských a sociálních dějin, Praha 2018, 117 s. rkp. vč. příl.

vedoucí práce doc. Mgr. Matěj Spurný, Ph.D.

Předkládaná bakalářská práce **splňuje všechny formální a další odborné nároky běžně kladené na tento druh závěrečných prací**. Množství stylistických nedostatků a gramatických chyb nepřesahuje úroveň běžnou pro rukopisy. Úprava textu je příkladná a citační norma užívána konzistentně.

Pan David Sogel se zaměřil na výzkum rozvoje průmyslové výroby papíru na konkrétním příkladu podniku Eichmann v národnostně smíšeném regionu Podkrkonoší. Ve svém výzkumu se přidržel etablovaných přístupů (např. typologie Milana Myšky) propojujících při výzkumu podnikatelů a podnikání perspektivy hospodářských a sociálních dějin v tzv. *business history*. Vypracováním práce **student prokázal schopnost samostatného výzkumu a osvojení základních odborných kompetencí**, které by mohl dále rozvíjet v navazujícím magisterském studiu, nebo uplatňovat při řešení jednoduchých výzkumných úkolů v praxi.

Přes jisté nedostatky, kterým se budu věnovat níže, **oceňuji originalitu práce, v níž se odráží autorova zvědavost při volbě tématu, píle a vytrvalost při archivním výzkumu a poctivost při práci s prameny**.

Bohužel se ve výsledné podobě práce zároveň objevila celá řada pochybení a nedostatků, které celkově snižují možné hodnocení autorova badatelského počínu. Problematický je už samotný název práce, protože **o avizovaném soužití českých a německých pracovníků se čtenář nedozvídá vůbec nic**. Nepochopitelné je také užití poválečného označení Krkonošské papírny, když se valná většina práce věnuje předcházející éře podniku Eichmann a spol. Výslednému textu neodpovídá ani chronologické vymezení, protože výklad je ukončen víceméně v letech 1947–1948. Pro naplnění původního badatelského záměru se autorovi viditelně nepodařilo nalézt vhodný archivní materiál – v takovém případě ale měl spolu s vedoucím práce adekvátně upravit její název.

Výklad je rozdělen na dvě resp. tři víceméně samostatné a nepřilíš propojené části. V kapitolách 2–4 se autor věnuje dějinám papírenského podnikání rodiny Eichmann v Hostinném. Kromě životopisných črt a různých historek tvoří většinu textu pasáže popisující hospodářské a vlastnické vztahy v podniku. Kapitoly 5–8 se zabývají detailním rozbořením různých seznamů a především úrazových zpráv z let 1939 až 1945. Závěrečná 9. kapitola

potom stručně popisuje poválečný vývoj podniku a události spojené s vyhnáním a nuceným vysídlením německého obyvatelstva z regionu.

V první části student poměrně úspěšně propojuje kompilaci dostupné literatury s poznatky získanými vlastním archivním výzkumem. Závažnějším nedostatkem je vystavění textu na publikaci z roku 1942, jejíž možné tendenční zkreslení je v textu reflektováno až poměrně pozdě (s. 36 v poznámce pod čarou – sic!; s. 45 poprvé náznak reflexe v textu). V druhé části zůstává výklad až příliš uvězněným úmornou snahou vytěžit úrazové zprávy, jejichž výpovědní hodnota je dle mého názoru při nejmenším sporná. Pomocí složitých postupů a konstrukcí dospívá autor často k poměrně banálním zjištěním, jako např. že osazenstvo továrny v době mobilizace mladších ročníků stárla (např. s. 65). Této části by výrazně prospělo zestručnění pomocí tabulek a grafů, které by nahradily zdoluhavé popisy zjištěných dat, a výstižnějším formulováním závěrů. **Celkově ulpívá stať v popisnosti a vytyčené otázky student zodpověděl jen velmi okrajově a stručně.**

Závěry jednotlivých částí, kapitol a celé práce by bylo potřeba rozvést, více propojit s aktuálními poznatky a jasně formulovat hlavní zjištění. **Za nejzávažnější pochybení považuji, že student využil poznatky odborné literatury pouze v případě, kdy se bezprostředně vztahovaly k jeho úzkému tématu.** Ostatní opomenul jako příliš obecné. V práci chybí základní literatura, která by umožnila zjištěné poznatky lépe propojit s historiografií a ukotvit výklad lokálních jevů v celkovém dějinném vývoji. Namátkou lze jmenovat aktuální práce Jaroslava Kučery a Jaromíra Balcara o řízeném hospodářství, Alfonse Adama o pobočných koncentračních táborech nebo Tomáše Dvořáka o vnitřním odsunu. Chybí také starší práce Tomáše Staňka o poválečném násilí, kterého nedostatečně nahrazuje popularizační práce Jiřího Padevěta. Student navíc poněkud nepřesvědčivě odkazuje na celé knihy, místo aby citoval konkrétní strany nebo pasáže.

Nedostatečná práce se sekundární literaturou se odrazila také v některých chybných tvrzeních – např. na s. 53 student tvrdí, že se v roce 1933 Evropa vzpamatovávala z hospodářské krize, což navozuje dojem, jakoby důsledky krize byly již v té době překonány. První známky ekonomického oživení se přitom ve střední Evropě objevily až kolem roku 1935 a většina zemí včetně Československa se z důsledků krize nevzpamatovala až do posledních let před druhou světovou válkou.

Podobně omezený zůstal také archivní výzkum, při němž autor opomenul studium pramenů, které by mu pomohly lépe vysvětlit studované jevy. Chybí jak situační zprávy nebo spisy mimořádných lidových soudů, tak např. novinové zprávy. Za ne úplně vhodné považuji citování materiálů ze „soukromých archivů“ – např. u článků z periodik chybí další upřesňující citace.

Pan David Sogel ve své bakalářské práci nebyl schopen překročit omezení do sebe uzavřených regionálních dějin, které zůstávají mimo kontextuální rámec dějinného vývoje. Pokud přistoupil k složitějším obecným srovnáním (např. v případě typologie Milana Myšky nebo závěrů Rudolfa Kučery), jedná se spíše o konstatování než o výsledek podrobnější analýzy.

Navzdory výše uvedeným výtkám znovu opakuji, že oceňuji autorovu pečlivou snahu o důkladné zpracování složitého tématu. **Práci doporučuji k obhajobě. Po vypořádání alespoň některých připomínek v diskusi ji navrhuji hodnotit jako velmi dobrou.**

Jaromír Mrňka